

Statenmededeling

Onderwerp

Ammoniakmetingen in Noord-Brabant

Datum

10 oktober 2017

Documentnummer

GS: 4256593

PS: 4263696

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

- de eerste resultaten van het Meetnet Ammoniak Natuurgebieden in Brabant dat sinds 1 januari 2016 is uitgebreid.
- de resultaten van het voormalige Brabantse ammoniakmeetnet in de periode 2007 tot 2014.
- de behandeling van motie 5 "Meten is weten 2".

Aanleiding

GS hebben in september 2015 het RIVM opdracht gegeven om van 2016 tot en met 2020 het Brabantse ammoniakmeetnet uit te breiden zodat alle Brabantse Natura 2000-gebieden en nog enkele andere stikstofgevoelige natuurgebieden in Brabant worden bemeten. Het Brabantse meetnet is hiermee onderdeel geworden van het landelijke Meetnet Ammoniak Natuurgebieden (MAN). Er vindt maandelijks monsternamen plaats.

Met de notitie "Versnelling transitie veehouderij" van 13 juni 2017 hebben wij uw Staten op de hoogte gebracht van de laatste stand van zaken rondom de ammoniakmetingen en hebben wij motie "Meten is weten" van 21 april jl. afgehandeld.

Op 7 juli 2017 is [motie 5 "Meten is weten 2"](#) aangenomen. Hiermee verzoeken uw Staten Gedeputeerde Staten:

- De huidige inspanning inclusief kosten van stikstofmetingen in Brabant in kaart te brengen;
- De meerjarige resultaten van de stikstofdepositiemetingen te delen met PS;
- richting PS met een voorstel te komen hoe we de stikstofdepositie waar nodig beter kunnen meten en monitoren en waar dit extra geld kost;
- Dit voorstel via een begrotingswijziging voor te leggen aan PS.

Datum

10 oktober 2017

Documentnummer

GS: 4256593

PS: 4263696

De eerste gevalideerde resultaten van het nieuwe meetnet hebben wij recent ontvangen. Met deze Statenmededeling worden uw Staten op de hoogte gebracht van de eerste gevalideerde resultaten. Daarnaast brengen wij u op de hoogte over de resultaten van het voormalige Brabantse ammoniakmeetnet in de periode 2007 tot 2014. Voorts gaan wij in op de Motie 5 "Meten is weten".

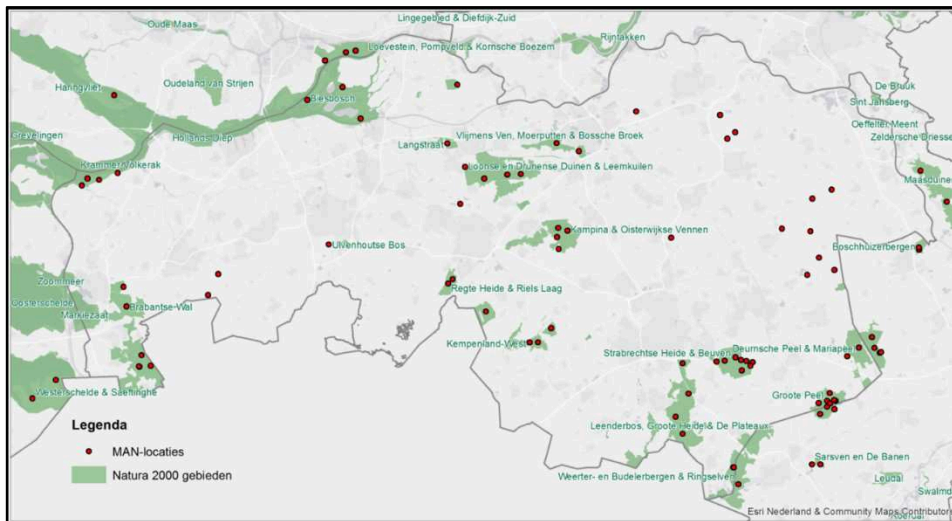
Bevoegdheid

Het RIVM monitort de ammoniakconcentraties met het MAN in opdracht van het Ministerie van EZ. GS hebben in september 2015 het RIVM een opdracht gegeven om van 2016 tot en met 2020 het MAN uit te breiden tot alle Brabantse Natura 2000-gebieden en nog enkele andere stikstofgevoelige natuurgebieden in Brabant.

Kernboodschap

1. Wij informeren uw Staten over de eerste resultaten van het uitgebreide Meetnet Ammoniak Natuurgebieden in Brabant dat sinds 1 januari 2016 in werking is.

In opdracht van GS meet het RIVM van 2016 tot en met 2020 ammoniak in alle Natura 2000/PAS -gebieden en nog enkele andere stikstofgevoelige natuurgebieden in Noord-Brabant (MAN Noord-Brabant). Het huidige ammoniakmeetnet in Noord-Brabant omvat 66 meetpunten. Het onderstaande kaartje geeft de meetpunten in Noord-Brabant en de meetpunten in de directe omgeving weer.



Datum
10 oktober 2017

Documentnummer
GS: 4256593
PS: 4263696

Omdat van de nieuwe meetpunten slechts de resultaten van één jaar beschikbaar zijn, is daarvan nu nog geen trend waarneembaar. De resultaten zijn wel vergeleken met de jaargemiddelden van gebieden waar meerdere jaren is gemeten. Deze informatie hebben wij recent ontvangen van het RIVM.

Het RIVM rapporteert in haar nieuwsbrief van december 2016 dat [‘Het verloop van de ammoniakconcentratie over 2005-2014’](#) laat zien dat de ammoniakconcentratie stijgt met 1,2 tot 1,5% per jaar, gemiddeld over Nederland.

De resultaten van het MAN 2015 en 2016 (inclusief resultaten nieuwe meetpunten in Noord-Brabant sinds 1 januari 2016) zijn recent beschikbaar gekomen en toegevoegd aan de jaargemiddelde van gebieden waar meerdere jaren is gemeten. Uit de trend ammoniak Noord-Brabant blijkt dat er nog geen dalende trend waarneembaar is. De gegevens van het MAN meetnet zijn ook digitaal beschikbaar per gebied (<http://man.rivm.nl/>).

In onderstaande figuur zijn met lichtblauw de jaargemiddelden in Brabant van de jaren 2005 t/m 2015 weer gegeven. Met donkerblauw is het eerste resultaat (2016, voorlopige gegevens) van het uitgebreide Brabantse ammoniakmeetnet (alle Brabantse Natura 2000-gebieden en nog enkele andere stikstofgevoelige natuurgebieden in Brabant) weergegeven.

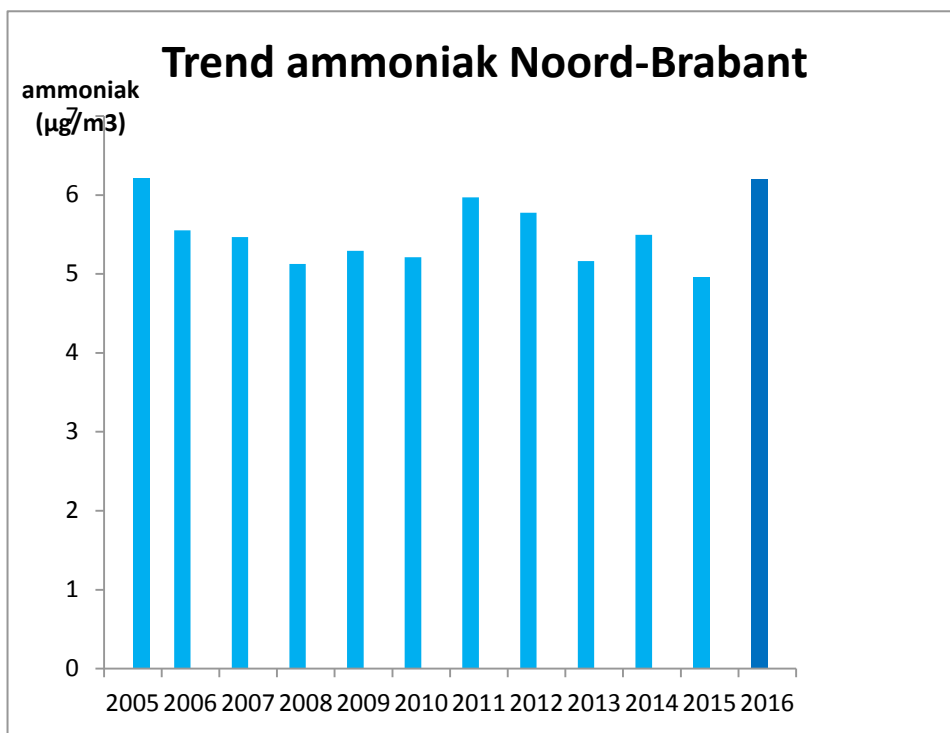
Datum

10 oktober 2017

Documentnummer

GS: 4256593

PS: 4263696



2. *Wij informeren Provinciale Staten over de resultaten van het voormalige Brabantse ammoniakmeetnet (periode 2007 - 2014) en over de luchtkwaliteit gemeten in de Peel (periode 2008 - 2013).*

In 2015 hebben wij besloten te wachten met het publiceren van meetrapporten over de periode 2007-2014 tot het Ministerie van EZ komt met een verklaring over geconstateerde verschillen in trends tussen de gemeten en berekende ammoniakconcentraties vanaf 2005. De Staatssecretaris van Economische Zaken geeft hierover in de [brief aan de Tweede Kamer van 27 oktober 2016](#) aan dat hiervoor geen afdoende verklaring is. De uitwerking van de aanbevelingen uit de internationale review moet hierin de komende jaren duidelijkheid geven. Motie 5 is aanleiding om alle beschikbare gegevens over metingen van ammoniak in Noord-Brabant nu te publiceren.

Bijgevoegd treft u de volgende rapporten aan:

- Eindrapport Ammoniakmetingen 2007-2013, ECN-E-14-034, augustus 2014.
- Datarapport Ammoniakmetingen 2007-2014, ECN-E-15-019, mei 2015.
- Samenvatting eindrapport Ammoniakmetingen in Noord-Brabant 2007-2013, ECN-O-14-044, augustus 2014.
- Rapportage van de luchtkwaliteit gemeten in De Peel van 2008 tot en met 2015, Rapport 3847198, 8 maart 2016.

De belangrijkste conclusies van de metingen in natuurgebied de Stippelberg en in landbouwgebied Elsendorp en De Rips (de Peel) is dat tussen de jaren grote verschillen zijn waargenomen die worden veroorzaakt door wisselende meteorologische omstandigheden. Tot 2004 is er sprake van een daling van de concentraties ammoniak die in de landbouwgebieden sterker is dan in het natuurgebied. Vanaf 2004 nemen de concentraties weer toe. De ammoniakemissie in landbouwgebied De Rips draagt in belangrijke mate bij aan de lokale ammoniakconcentratie.

Datum

10 oktober 2017

Documentnummer

GS: 4256593

PS: 4263696

3. Wij informeren Provinciale Staten over de behandeling van Motie 5 "Meten is weten 2".

De huidige inspanning (inclusief kosten) van stikstofmetingen in Brabant

Zoals aangegeven in de notitie "Versnelling transitie veehouderij" van 13 juni 2017, bedragen de kosten voor de Brabantse uitbreiding van het landelijke meetnet van RIVM € 273.000 per jaar voor de periode van 2016 tot en met 2020. De Brabantse meetpunten zijn onderdeel van het landelijke Meetnet Ammoniak Natuurgebieden (MAN).

De MAN-metingen worden uitgevoerd met filterbuisjes die een maand in het gebied hangen. Elke maand wordt de maandgemiddelde ammoniakconcentratie bepaald in het laboratorium.

Het RIVM monitort de ammoniakconcentraties, stelt trends vast en ijkt modelberekeningen. Met het MAN wordt onder andere gevolgd of de ontwikkeling van de depositie van ammoniak in overeenstemming is met de uitgangspunten van de Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS). Het RIVM voorziet de ministeries van IenM en EZ van advies en informatie op het ammoniakdossier. Via een interactieve website zijn de gegevens van het MAN meetnet digitaal beschikbaar (<http://man.rivm.nl/>).

Voorstel beter meten en monitoren van stikstofdepositie (waar nodig)

De resultaten van de ammoniakmetingen geven volgens ons op dit moment geen aanleiding om het meetnet uit te bereiden. Er is voldoende spreiding van de metingen over de provincie om langjarige trendontwikkelingen te monitoren. Het is mogelijk andere meettechnieken in te zetten. Deze zijn echter kostbaar en de bestaande meetpunten waar deze technieken worden ingezet onderschrijven de waargenomen trend en zijn voldoende om modellering te valideren.

Naast de ammoniakmetingen in het Brabantse MAN wordt actief de samenwerking met partners gezocht om technologische ontwikkeling van meetapparatuur te stimuleren. Zowel aan de bron waar emissies plaatsvinden als in het kader van gezondheid in combinatie met andere stoffen. Metingen van ammoniakemissies van innovatieve veehouderijssystemen worden gefaciliteerd.

Consequenties

-

Europese en internationale zaken

-

Communicatie

Communicatie van de resultaten vindt plaats via de Brabantsite.

Vervolg

Het RIVM rapporteert tenminste eens in de twee jaar over de resultaten. Uw Staten worden geïnformeerd over deze resultaten.

Bijlagen

1. Eindrapport Ammoniakmetingen 2007-2013, ECN-E-14-034, augustus 2014.
2. Datarapport Ammoniakmetingen 2007-2014, ECN-E-15-019, mei 2015.
3. Samenvatting eindrapport Ammoniakmetingen in Noord-Brabant 2007-2013, ECN-O-14-044, augustus 2014.
4. Rapportage van de luchtkwaliteit gemeten in De Peel van 2008 tot en met 2015, Rapport 3847198, 8 maart 2016.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: mevrouw N. Wester, (073) 680 81 73, hvherk@brabant.nl,
cluster Natuur en Milieu.

Opdrachtnemer: mevrouw B.W.C.J. Biemans, (073) 681 24 78,
bbiemans@brabant.nl, cluster Natuur en Milieu.

Datum

10 oktober 2017

Documentnummer

GS: 4256593

PS: 4263696